



IE-MUNDE

Revúe in Interlingue-Occidental

Numeró 9 – Octobre 2014

CONTENETE	Págine
Articul redactori	2
Novas de Interlingue-Occidental	3
Li monde in Interlingue-Occidental	7
Angul poetic: Du poemas ex li internet	10
Angul litterari: Fratres Grimm: Rubi Casquette	12
Angul Musical: Blur – " <i>Boys and Girls</i> " in Interlingue	16
Tema: Menacie Islam?	18
Interlingue in cifras	20

Car coidealistes!

In li passat mensus yo esset activ por diferent projectes de Interlingue e pro to yo publica just nu li numeró 9 de IE-Munde un poc tardmen. It es mi scope publicar IE-Munde in un cert temporal distantie al oficial organ de Interlingue Cosmoglotta. Dunc Cosmoglotta es publicat in li januar e in li julí, yo vole que IE-Munde apari adminim in li april e in li octobre. Per to noi posse leer chascun tri mensus un nov jurnal de Interlingue.

Ma mult ha evenit in li monde de Interlingue in li passat mensus! Pos li labor de plu quam un annu yo finit li nov dictionarium Interlingue-German con plu quam 13.000 paroles. It es accessibil in li internet sur li págine de IE-Munde.

Li Wikipedie de Interlingue hat ja in li fine de august 2014 atinget li marca de 2500 articules e che Tatoeba Interlingue es ja representat con plu quam 2000 frases. Vu trova omni novas ex li monde de Interlingue in ti numeró de IE-Munde.

Quam sempre vu trova anc novas ex li tot monde in ti numeró ex diferent temas quam politica, sport, psicologie e scientie.

In li angul litterari vu trova denov du bell traductet poemas ex li internet e Michelle anc ha traductet por noi li canzon "Boys and Girls" del Britpop-gruppe Blur quel esset tre successosi in li annus 90.

Pos Princessa Rosaspine e li Undina yo ha traductet denov un fabul del fratres Grimm. In ti-ci numeró vu posse leer li Interlingue-version del Rubi Casquette.

Ho-annu diversi islamistic terror-grupes quam Bokko Haram in Nigeria e li Islamic State de Irak e Siria choca li monde e plu e plu homes egarda li religion del islam quam un menacie. Pri ti tema yo ha traductet un articul ex li german presse quel questiona ca li islam es vermen un menacie.

Yo desira vos un plesent letura! Quam sempre yo vell esser joyosi pri vor opinionones e comentaries pri li numeró 9 de IE-Munde. Yo mersia Michelle e senior Plavec pro su contributiones por ti numeró e li seniores Plavec e Werner pro li corecturas.

Vor Thomas Schmidt





NOVAS DE INTERLINGUE-OCCIDENTAL

NOV GRAND VOCABULARIUM INTERLINGUE-GERMAN IN LI INTERNET

Til nu on devet usar li dictionarium de Kemp e Pope in li internet por trovar un parol in Interlingue. Ma it esset publicat ante plu quam 60 annus. E it es solmen scrit in li direction anglesi-Interlingue. Hay anc bon internet versiones del dictionarium de Bedřich Plavec Tchech-Interlingue e Esperanto-Interlingue, ma ne chascun hom posse comprender sin problemas li lingues tchech o Esperanto.

Pro to yo ha developat ex mi litt modern dictionarium Interlingue-German un grand modern dictionarium Interlingue-German. Til nu it contene plu quam 13.000 paroles. Yo laborat plu quam un annu pri li nov dictionarium. Li max important fontes de ti dictionarium esset li ja mentionat dictionarium de Kemp e Pope, ma anc li dictionarium Occidental-Deutsch, Deutsch-Occidental de Alphonse Matejka ex li annu 1945. Til nu liovre de Matejka ne es accessibil in li internet. Ma yo anc ha adjuntet paroles ex altri fontes por exemple ex Cosmoglotta e li old dictionarium de Gär, quel esset scrit in li historic ortografie de Interlingue, ma yo ha transformat li paroles – u it esset necessari – in li modern ortografie.

Li nov grand dictionarium contene anc denov mult paroles ex modern tematic sferes quam sport, computator e sexualitá. Yo ha publicat it in li internet in li comense de august 2014. Ma yo vole usar li flexibilitá del internet e corecte e adjunte li dictionarium regularimen. Dunc, si vu have propositiones o corectiones, ples inviar les a me!

Vu trova li dictionarium sur li internet-págine de IE-Munde in li formate PDF. On anc posse transformar it a un formate por un electronic libre!

Vide: <http://www.ie-munde.com/materiale-por-aprender-interlingue-lehrmaterial.html>

LI NUMERÓ 317 DE COSMOGLOTTA HA APARIT

In li comense de julí 2014 esset publicat li numeró 317 (Januar – junio 2014) del jurnal Cosmoglotta. Cosmoglotta es scrit in Interlingue (Occidental) e apari ja 72 annus. It es li central organ del Interlingue-Union. Li numeró 317 have ott págines e contene li sequent articules:

- Interlingue-incontra in München (Thomas Schmidt)
- Sochi 2014 – sport hivernal sub li palmes (Thomas Schmidt)
- Quo ha evenit a www.interlingue.org? (Erich Werner)
- Forum: Li vocalic gruppes "ae, oe" – bisyllabic e monosyllabic - (PhDr. Ing Karel Podrazil).
- Forum: Historic pronunciation (sur li base del usat historic orthographie) (PhDr. Ing Karel Podrazil).
- Ultim págine: Interlingue-convenida 2014 in München.

Por me personalmen it esset un poc strangi que in li oficial organ de Interlingue li interlinguaista Karel Podrazil proposit que Interlingue mey introducter li nov vocales "ae" (quam li german 'ä') e "oe" (quam li german 'ö'). Li du articules de Podrazil es bon scrit in li historic ortografie de Interlingue e certmen interessant, ma ili da secun mi personal opinion li fals signal que Interlingue discusse seriosimen li retorn al old ortografie e mem intente introducter nov sones e lítteres. Yo egarda un tal complication del lingue quam self-mortation por li lingue de Edgar de Wahl.

Yo ha informat li redaction de Cosmoglotta de mi opinion pri li articules de Podrazil e li redactor de Cosmoglotta Senior Bedřich Plavec respondet a it talmen:

"To (que Interlingue discusse seriosimen changeamentes in li lingue – T.S.) es naturalmen NE li casu. It sembla me totmen clar que sub li rubrica FORUM chascun person interessat es liber pronunciar su personal opinion. Li facte que sub li FORUM apari li opiniones del LETORES (li FORUM es li FORUM pro que it es principalmen apertet al LETORES) totmen ne vole dir que "Interlingue discusse seriosimen" li retorn al Occidental. Noi ha til nu sempre renunciat remarcar regularimen que "li opinion del letores ne coincide incondicionalmen con ti del redaction", quo es fórsan un erra, pensante que li "voce del letores" va esser comprehendet quam tal e justmen ne quam li opinion del redaction. Ma li FORUM es del altri látere sempre apertet al letores por dar su contrapositiones a precedent lettres del letores. It es in ti sense un ángul de discussion."

Yo mersia pro ti explication de Senior Plavec.

Si vu have interesse reciver Cosmoglotta, ples scrir a me.

FINE DEL OLD YAHOO GRUPPE DE OCCIDENTAL

Por mult annus li old Yahoo gruppe de Occidental esset li centre del activitás del Interlingue-Occidental movement in li internet. Ma tande li administrator del gruppe, François Comparot, perdit li interesse e entusiasme por Interlingue e anc comensat expulser persones ex li liste pro dubitabil motives, fórsan in li esperantie que li gruppe va morir. In li fine de april del annu 2014 Comparot nu "cludet" li gruppe. To significa que on ne posse plu scrir nov contributiones, ma il ne delete li gruppe "pro historic motives". In un ultim message scrit in german, pro que il ne es plu capabil scrir in Interlingue (?!), il descrit su motives por ti absurd decision. Yo traducte ci quelc excerptes ex su message pro que certmen ne omni Interlingueistes posse comprender bon german:

"Yo usa li ocasion, que un missage ha aparit ci in german (yo ne volet comensar con to, ma felicimen un altri person ha fat to, nam yo es nu totalmen ex li exercitie quo concerne planlingues), por avisar me. Li movement de Occidental es mort.

Advere on posse reciver con mult patientie printat materiales sporadicmen o pruntar ex bibliotecas (in li landes in queles to existe). Ma pro que li interlingueistes es in control, li eforties de pluri annus de me e Sebastian esset in van por far revificar ti antiqui saventie. Li radicales ("Hardliner") inter li interlingueistes es responsabil por to.

In li fine it es egal si on fa ex Occidental Interlingua o Interlingue, li resultate es li sam: Li lingue ne have plu standard-ovres in li desirat actual standard e extinte! Bentost li old persones, qui ancor mastrisa li nov old standarde, va diminuer plu e plu su activitás e per to li númeres del parlatores va hat desparit alquande totalmen [...]."

Comparot continuat in su missage lamentar que Interlingue ne have standard-ovres e ne usa li tecnica del *Books on demand (Libres secun demande)* e ne publica ovres che *Wikibooks* (Wikilibres). Il anc criticat que li max nov dictionarium in li internet es scrit in li tchec lingue.

Ma li grand question por me es: U es li ligament de su argumentation con cluder li Yahoo-gruppe de Occidental? Evidentmen Comparot ha perdit li interesse pri planlingues generalmen e precipue por Interlingue (Occidental). To es totmen legitim, ma pro quo cluder li gruppe? Pro quo il ejetet me pro li foundation de un Interlingue-gruppe in Facebook? It ne vell har esset un problema dar li administration del gruppe completmen al altri activistes quam Donald Gasper qui ja have moderator-jures.

François Comparot sam quam Sebastian Hartwig have grand merites in far Interlingue accessibil in li internet. Inter altri Comparot digitilisat li dictionarium Kemp-Pope. Sin François e Sebastian yo certmen ne vell har havet li ocasion aprender Interlingue. Ma li conclusion del gruppe sin necessitá per François e anc su conduida quam administrator es solmen íncomprensibil e destructiv. It sembla a me que François Comparot desira que Interlingue e li movement de Interlingue rapidmen mori por prubar que su teses es corect. Pos il hat constatat que li activitás ne mori (il concedet in li fine del missage: *"It anc hay nu altri forums por Interlingue"*), il decidet accelerar "li morte de Interlingue".

Ma Interlingue certmen ne va morir pro li fine del gruppe de Occidental che Yahoo. Yo ja fundat ante quelc annus un alternativ gruppe de Interlingue che Yahoo. Ma li internet ha changeat se mult in li recent annus. Hodie Yahoo e li Yahoo-gruppes ne have plu li sam importantie quam ante quelc annus. In li modern Internet 2.0 li Facebook-gruppes e Google-gruppes es plu important. Hodie Yahoo quasi cela su gruppes. On ne posse vider plu li gruppes sur li págine principal de Yahoo e on deve serchar les in li sub-menus. Adplu hodie mult yun homes ne have plu un internet-conto che Yahoo.

Ma on vide anc que Comparot ne plu es informat pri li developamentes del Interlingue-movement. Sur li internet-págine de IE-Munde vu trova omni standard-ovres queles es accessibil e li nov grand dictionarium Interlingue-German clude anc un lacune. Hodie it ne es plu un problema transformar un documente ex li PDF-formate a un formate por electronic libes. Yo ha ja comensat far to por me. E anc li cooperation inter IE-Munde e li Interlingue-Union aporta bon resultates. Yo regreta que persones quam François Comparot e Sebastian Hartwig ne posse e ne vole partiprender in ti cooperation. Ma ne time, Interlingue ne es mort e it

es mem plu vivaci quam ante quelc annus. Ironicismen persones quam François Comparot e Sebastian Hartwig ha creat li fundament por li actual positiv developament quel ili vole nu destructer per efaciari internet-págines e cluder gruppes in queles ili self ha investit mult témpor, mult saventie e mult energie. Ma qualmen on di in german: "Li caravane continua su viage" – anc sin François Comparot e Sebastian Hartwig. Ma li porta resta apert por les ...

INTERLINGUE- WIKIPEDIE HAVE JA ATINGET 2500 ARTICULES



In li annu 2014 li Wikipedie de Interlingue crescet tre rapidmen. Ja ye li fine de august 2014 li marca de 2500 articules esset atinget. To significa que in li unesim nin mensus del annu 2014 ja esset scrit plu quam 300 articules de diversi autores. On trova mult articules pri actual persones e temas in "nor" Wikipedie. Mersí a omni autores, contributores e auxiliatores! Li sequent scope es rejunter li Wikipedie de Novial quel contene circa 2700 articules, ma it ha stagnat un poc. Fórsan noi posse atinger to ancor in ti annu! Lass nos continuar ti bon projecte juntmen! Li Wikipedie de Interlingue es un tre important vitrine por Interlingue por monstrar que li lingue vive! Ples scrib nov articules, corecter e suplementar existent articules por agrandar e ameliorar li Wikipedie de Interlingue!

Vu trova ci li Wikipedie de Interlingue <http://ie.wikipedia.org>

INTERLINGUE ATINGE 2000 FRASES CHE TATOEBA

Un altri important vitrine por Interlingue es li internet-págine Tatoeba. Ta es colectet frases in omni lingues. Malgré to li internet-págine de Tatoeba ne esset accessibil por quelc semanes in li estive pro technical problemas, li númer de frases in Interlingue crescet tre rapidmen. In li septembre 2014 ja plu quam 2000 frases esset traductet in Interlingue. Per to Interlingue es sur li 54-im position inter 179 lingues. Interlingue es mem avan lingues quam estonian e slovacian. Per traducter frases che Tatoeba noi crea un fraselogie por Interlingue in li internet e crea un collection de frases por omni interessates por li lingue de Edgar de Wahl. Denov un grand mersí a omni traductores! Continua vor bon labor!

Tatoeba: <http://www.tatoeba.org>



LI MUNDE IN INTERLINGUE-OCCIDENTAL

INFANTES CON DU LINGUES MATRIN APRENDE PLU RAPIDMEN

Secun un studie ex Malaysia, infantes qui adultija con du lingues in hem, posse plu bon comprender informationes quam altri infantes de su etá. Secun un studie ex Malaysia con bebés in li etá de six mensus it ne es important con quel lingues ili adultija. Bilingual infantes es plu atentiv e posse registrar plu mult in se. Ma ja conosset coses enoya les plu rapidmen.

PRO QUO MANNES PREFERE FÉMINAS CON BLOND CAPILLES ...



Marilyn Monrie in li film "Gentilmanes prefere blondes"

Secun li opinion del antropolog Peter Frost de Canada on posse trovar li response al question pro quo mannes preferet plu féminas con blond capilles in li distant passate. To scrit un internet-portale por féminas. Nam ante quelc 10'000 til 25'000 annus féminas con blond capilles havet un avantage in li competition pri un tande limitat ressurse – mannes. Frost pensa que in li epoca de glacie féminas con blond capilles esset in li avantage comparat con féminas con brun capilles, pro que li blond color esset plu rar e e it fa plu attention. Hodie circa 40 percent del homes in Scandinavia e du percent sur li tot monde have blond capilles. E anc li hodial mann es atraet del blond capilles ex li sam cause quam su preavos – blond capilles capte plu attention!

(Michelle)



... E FÉMINAS PREFERE MANNES CON UN PROFUND VOCE

Un studie del Mc Master Universitá in Hamilton in li provincia Ontario in Canada con 87 féminas decovrit que féminas prefere mannes con un profund voce benque ellas pensa que exactmen tal mannes ne es fidel a su maritas. Li féminas egarda tal mannes quam ideal por un brevi amor-aventura, ma ellas ne desira tal mannes quam parteneros por un seriosi relation o un comun vive.

(Michelle)

EUROPAN DIE DEL LINGUES



Li logo del European Die del Lingues

Li 26-im de septembre esset declarat desde li annu 2001 del European Union e del Consilie de Europa quam *European Die del Lingues*. In Europa on parla hodie plu quam 200 lingues. Li European Union have 24 oficial lingues e it protecte anc circa 60 regional lingues e lingues del national minorités. In Germania li bass-german (Plattdeutsch), danesi, sorb (un west-slavic lingue in li ost de Germania), li frisc lingue e li lingue de Roma es oficialmen protectet. Ye li 26-im de septembre li European Union e li Consilie de Europa vole atenter al lingues quel es in dangere de desaparir e propaga que chascun cive de Europa aprende e parla pluri lingues. Li European Die del Lingues es festat in 45 landes per festas e it es un eveniment por informar se pri lingues.



GIBRALTAR DEBUTA IN LI EUROPAN FOOTBALL



Li blason del Football Association de Gibraltar

Li 8-im de septembre 2014 esset un historic die por li football in Gibraltar. Li national-selection de Gibraltar, un territoria del Reyatu Unit inter Hispania e Marocco con solmen 28'750 habitantes, debutat in li europan football in su unesim match de qualification al championatu europan 2016 in Francia contra Polonia. Li national-selection de Gibraltar deve luder in li portugalesi cité de Faro pro que in Gibraltar ne hay un stadion quel es apt por international matches secun li regules del europan football-association UEFA. Li football selection de Gibraltar existe ja desde li annu 1895, ma it posset devenir un membre in li UEFA solmen per un judicament del International Sport Tribunale in li annu 2011. Hispania egarda Gibraltar quam un parte de su territoria e impedit longmen li membritá de Gibraltar in li UEFA. Desde 2012 Gibraltar nu oficialmen es un membre del UEFA. Li 19-im de novembre Gibraltar fat su unesim oficial international match contra Slovakia quel eventit anc in Faro e it finit 0:0.

Ma Polonia ganiat li match del qualification contra Gibraltar in Faro clarmen per 7:0! Li lusores de Gibraltar es amatores e hay solmen du professional footballistes de Gibraltar qui lude éxter Gibraltar. Li altri lusores have "normal" professsiones. Li gol-gardator in li normal vive labora quam membre del incendie-brigade, un defensor labora quam doanero e un altri defensor labora in li adminstration. In li medie-camp e anc inter li attaccantes noi trova policistes, ma anc un electrico e un comerciante e un altri labora in li portu de Gibraltar.

Li litt Gibraltar va haver ancor atrativ adversarios in li qualification del gruppe D. Mem li nov football-champion de munde Germania es inter les, ma anc Polonia, Irland, Scotia e Georgia.





ANGUL POETIC

In nor angul poetic hay du traductet poemas ex li internet.

LI VIVE NE POSSE ATENDER

Li vive ... it ne atende te.

Si tu es fortiat

haltar,

li vive continua.

Anc si tu ancor

ne es pret,

támen li vive

ne atende te

pro que li vive ne posse atender.

(Traductet ex li internet de Michelle)

TUI MAGIE

Tu ha tirat me

in tui magie,

mi sentimentes

ha fraudat me.

Tui oculos, grand

hipnotisant,

por me inbrillant
ma anc fascinant.

Yo ne posse cessar
regardar te,

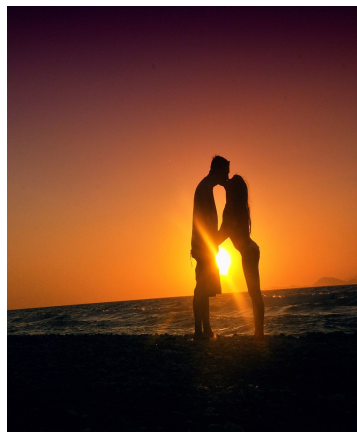
benque tui ocules
cieca me.

Tu have un
mistic talent por to,

un magie tam nigri
quam un corvo.

Hipnotisant,
confusent ma
anc fascinant.

(Traductet ex li internet de Michelle)



ANGUL LITTERARI

FRATRES GRIMM: RUBI CASQU ETTE



(Traductet ex li german de Thomas Schmidt)

Unvez it esset un litt dolci puella. Chascun, qui solmen regardat a ella, amat la. Ma ella esset max mult amat de su grand-matre. Li grand-matre ne savet quo omnicos ella mey donar al infanta. Unvez ella donat al puella un casquette ex rubi velur. E pro que it convenet a ella tant tam bon e ella ne volet portar alquó altri, on nominat la solmen "li Rubi Casquette".

Un vez li matre dit a su filia: "Veni Rubi Casquette, ci tu have un pezze de torte e un botelle de vin. Ples aportar to al grand-matre. Ella es malad e debil e ella va delecter se con it. Ea ante que it deveni calid e si tu exea, tu mey ear vertuosimen e prudentmen e ne forlassa li via, altrimen tu va cader e va rupter li vitre e li grand-matre va haver nequó. E si tu intra in li chambre, ne oblivia dir 'bon matine' e ne circumregarda in omni ángules!"

"Yo vole far omnicos corectmen", li Rubi Casquette dit al matre e ella jurat to al matre. Ma li grand-matre habitat extern in li forest, in un distantie de un demí-hor al village. Quande li Rubi Casquette arivat in li forest, ella incontrat un lupo. Ma Rubi Casquette ne savet quant malevolent ti animale es e ella ne timet it.

"Bon die, Rubi Casquette!", li lupo dit.

"Mult mersí, lupo!"

"Ad u tu ea tant tost, Rubi Casquette?"

"Al grand-matre."

"Quo tu porta sub tui avantale?"

"Torte e vin. Noi cocinat yer por que li malad grand-matre mey haver alquó bon e ella posse infortiar se."

"Rubi Casquette, u habita tui grand-matre?"

"Ancor un poc plu quam un quart-hor de distantie in li forest sub li tri grand quercos. Ta es situat su dom, infra es li nuciero-hags. Ma tu certmen ja save to."

Li lupo pensat: "Li yun e tendri puella, to es un bon boccade. Ella va certmen gustar plu bon quam li olda. Ma tu deve proceder astutmen por capter ambi."

It escortat li Rubi Casquette un poc, tande it dit. "Rubi Casquette, vide li bell flores, queles sta ci circum noi. Pro quo tu ne circumregarda un poc? Yo pensa que tu totmen ne audi tant bell li avies canta. Tu ea quam tu es sur li via al scola, ma it es tant joyosi extern in li forest."



Rubi Casquette e li lupo

Rubi Casquette apertet li oculos e ella videt qualmen li radies del sole dansat ci e ta inter li árbores e partú esset mult bell flores. Ella pensat: "Si yo va aportar con me un frisc buquete, ella va anc tre joyar se. It es ancor tant tost durant li jorne que yo va arivar támen in just témpor. Ella forlassat li via e eat in li forest por serchar flores. E quande ella hat coliet un, ella pensat que plu profund in li forest sta un ancor plu bell flor e poy ella curret a it e ella esset plu e plu profund in li forest. Ma li lupo eat directmen al dom del grand-matre e frappat li porta.

"Qui es extern?"

"Rubi Casquette, qui aporta torte e vin. Aperte!"

"Solmen presse li clinc!", li grand-matre vocat, "yo es tro debil e ne posse levar me."

Li lupo presset li clinc, li porta apertet se rapidmen e li lupo eat sin dir un parol directmen al lette del grand-matre e devorat la. Tande li lupo mettet li vestiment del grand-matre, it mettet li cofie de ella sur li cap, jacentat se in su lette e cludet li cortines.

Ma Rubi Casquette hat serchat e coliet flores. Quande ella havet tant mult que ella ne posset portar plu, ella memorat se denov al grand-matre e ella continuat ear sur li via a ella. Ella astonat se que li porta esset apert. Ella sentit se tant strangi in it e pro to ella pensat: "Ó, tu mi Deo, quant timorosi yo senti me hodie e altrimen yo es con tant plesura che li grand-matre!"

Ella vocat: "Bon matine!", ma ella ne ricevot un response.

Pos to ella eat al lette e apertet li cortines. Ta jacet li grand-matre e hat mettet li cofie profundmen in li facie e ella aspectet tre strangimen.

" Ó, grand-matre, pro quo tu have tant grand oreles?"

"Por que yo posse audir te plu bon!"

" Ó, grand-matre, pro quo tu have tant grand oculos?"

"Por que yo posse vider te plu bon!"

"Ó, grand-matre, pro quo tu have tant grand manus?"

"Pro que yo posse capter te plu bon!"

"Ma grand-matre, pro quo tu have un tant terribil grand bocca?"

"Pro que yo posse devorar te plu bon!"

Apen li lupo hat dit to, it saltat ex li lette e devorat li povri Rubi Casquette.

Quande li lupo hat calmat su appetite, it jacentat se denov in li lette e indormit e comensat roncar tre sonorimen. Li chassator just passat li dom e pensat: "Qualmen sonorimen li old fémina ronca! Tu deve controlar ca ella standa bon." Il intrat in li chambre e quande il stat avan li lette, il videt que li lupo jacet in it.

"Yo ha trovat te, tu old peccator", il dit, "yo ha serchat te longmen."

Nu il volet apuntar su fusil al lupo, ma subitmen il havet li idé que li lupo ha devorat li grand-matre e fórsan

on posse ancor salvar la. Il ne tirat, ma prendet cisores e comensat tranchar li ventre del dormient lupo.

Quande il hat fat quelc cupes, tande il videt que li rubi casquette del puella brilliat e pos ancor quelc cupes, subitmen li puella exsaltat e vocat: "Ve! Quant mult yo esset aterret, it esset tant obscur in li córpor del lupo".

E tande anc li old grand-matre exeat ancor vivent e ella posset apen respirar. Ma Rubi Casquette aportat rapidmen grand petres. Ili plenat li ventre del lupo per tis. E quande li lupo avigilat se, it volet forsaltar, ma li petres esset tant pesant que it cadet e morit.

Tande omni tri esset joyosi. Li chassero decupat li pelisse del lupo e eat a hem. Li grand-matre manjat li torte e trincat li vin, quel li Rubi Casquette hat aportat e ella reposat se denov. Ma Rubi Casquette pensat: "Yo ne va in mi tot vive denov forlassar li via e curre in li forest, si li matre ha interdictet to me".

Ma on narra se anc, que unvez li Rubi Casquette denov portat al old grand-matre pasteterie, un altri lupo parlat con Rubi Casquette por persuader la que ella forlassa li via. Ma Rubi Casquette ne fat to e ella continuat su via directmen. E ella dit al grand-matre que ella hat incontrat li lupo quel hat desirat a ella un 'bon die', ma it hat regardat la con maliciosi oculos.

"Si to ne esset sur li apert strada, it vell har devorat me."

"Veni", li grand-matre dit, "noi vole cluder li porta que it ne posse intrar."

Curt témpor pos to li lupo frappat li porta e vocat. "Ples aperter, grand-matre, yo es li Rubi Casquette e aporta a te pasteterie."

Ellas tacet e ne apertet li porta. Tande li grisi lupo reptet quelc vez circum li dom. In fine it saltat ad supra li tegment. It volet atender til li véspere quande li Rubi Casquette devet ear a hem. It volet repter detra ella e devorar la in li tenebre. Ma li grand-matre savet quo li lupo intende. Ma avan li dom stat un grand trog petrin.

Tande ella parlat al infanta: "Prende li sitelle, Rubi Casquette, yer yo ha bollit salsices. Nu porta li aqua in quel yo hat bollit li salsices in li trog!"

Rubi Casquette portat li aqua tant longmen, til li grand trog esset plen. Tande li odore de salsices accendet in li nase del lupo. It flarat e regardat a bass, finalmen it extendet su col tant longmen que it ne posset plu tener se fixmen e comensat glissar a bass. Talmen it glissat del tegment directmen in li trog e dronat. Ma Rubi Casquette eat joyosimen a hem e desde ti moment nequi plu ha fat alquó mal a ella.

ANGUL MUSICAL



BLUR: GIRLS AND BOYS (PUELLAS E PÚERES)

Yo ha traductet un del max famosi pop-canzones del annus 90s in Interlingue. Li canzon "*Girls and Boys*" (*Puellas e Púeres*) del pop-musica gruppe anglesi Blur. Li gruppe Blur es un del max important representantes del music-stil "*Britpop*" (britannic pop-musica) in li annus 90. Ne es confuset per li textu! It es fórsan un poc absurd ...

Michelle

BLUR: PUELLAS E PÚERES



Li covritura del compact -disc del canzon "Boys and Girls" de Blur

Li strada es quam un jungle,
Dunc voca li policie,
Seque li greg,
A bass a Grecia por un vacantie,
Li amore in li annus ninanti es paranoid,
Sur plages plen de sole, capte tui chances!
Serchante a

Puellas qui es púeres,
Qui vole que púeres es puellas,
Qui vole púeres quam ili es puellas,
Qui vole puellas quam ellas es púeres,
It deve esser sempre aquí, qui tu vermen ama.

Evitar chascun labor,
Pro que it hay necun disponibil,
Quam batterie-pensatores conta tui pensas,
A un, du, tri, quar, quin fingres,
Nequó es dissipat,
Tu recibe repugnant vesicules.
Tu es tre bell!
Ma noi ne ha esset ancor presentat a unaltru.

Puellas qui es púeres,
Qui vole que púeres es puellas,
Qui vole púeres quam ili es puellas,
Qui vole puellas quam ellas es púeres.
It deve esser sempre aquí, qui tu vermen ama.

Serchante a
Puellas qui es púeres,
Qui vole que púeres es puellas,
Qui vole púeres quam ili es puellas,
Qui vole puellas quam ellas es púeres,
It deve esser sempre aquí, qui tu vermen ama.

(Traductet de Michelle ex li anglesi)

Regarda anc li video del canzon che YouTube: <http://www.youtube.com/watch?v=z1lr489EpgI>



TEMA: MENACIE ISLAM?

Li problema ne es li religion, ma li adherentes qui practica it.



Pie musulmanes in un moské

Ancor ante un quaresim-secul li francesi islam-scientist Maxime Rodinson posset scrier un libre con li titul "Li fascination del Islam". Ma depoy ti islam ha devenit un menacie. Necú sur li monde eveni tant mult guerres quam in li geografic arc de crises de Nord-Africa via li Levante al Hindukush. Omni landes de ti arc have un comun cose: Ili es musulmanic. Anc li terror-organisationes Boko Haram, Islamic State e li Talibanes have un comun cose: Ili refere se al islam. E in li passat semanes demonstrantes por Palestina evocat atention per clamar anti-semitic sloganos.

Li islam ya es, talmen on di, directet a violentie e íncompatibil con un modern societá. To di a prim vise mult argumentes, ma to es tro simplic por un judicament: Li problema in it ne es li islam self, ma li problema es li musulmanes qui practica it. Mund-religionos quam li cristianisme o li islam posse exister solmen tant longmen, pro que ili es flexibil e da al credentes li spacie que ili posse se adaptar sempre a nov developamentes. Li islam permesse mult anc pro que un sure del coran di un cose e un altri sure di li contrarie. In chascun epoca terror-gruppes ha existet in li islamic monde. In li 12-im secul li Assassines esset to quo hodie es Al Qaida e su successores. Ili esset e ili es dangerousi, ma mass-movementes ne ha developat se ex ili, totmen lu contrari. Li arab musulmanes conquestat in li 7-im secul li Levante presc sin combatte solmen pro que li cristianes del oriente, qui habitat ta, egardat les quam liberatores in comparison al repressiv statal bicantinic ecclesie.

Ante exactmen du mill annus Goethe comensat con li letura del "Divan" del persian poete Hafis. Quin annus plu tard Goethe posit con li "West-ost divan" un monument al musulman oriente. Goethe esset impresset per li liberal practica del islam de Hafis. Nequande vell har fat se inspirar un líber pensator quam Goethe per un totalitari islam. Li scientist de islam ex Münster Thomas Bauer ha creat por li epoca del classic islam, por quel Hafis es un representante, dunc li seculos inter li témpor del comense del islam til li moderne, li término tolerantie de ambiguitá. Li grand varietá del discourses, por exemple pri li interpretation del coran e li ambiguitás, in queles Hafis esset un mastre, ne esset un ofense, ma un normal parte del omnidial vive. Li musulmanes anihilat ti ambiguitá just durant li processu del modernisation. Nam solmen per li dial

confrontation con li superiori west nascet li desire a un fort veritá.



Un fémina portant un vele in Katar

Hodie un tolerantie de ambiguitá determina li pensada del musulmanes. Sam quam li Salafistes postula a se que ili representa li sol "ver" islam, sam mult homes in li west crede to. Ma un tal "hom islamic", de qui pensada e actes es ligat solmen con li islam, ne es apt por li omnidial vive. Támen hay sub li extremistes ti tip, qui subordina a su veritá omnicos. Ma li max mult musulmanes adapta se ínchangeatmen quasi spontanmen a ti changeamentes. Li seculari sirian filisof Sadiq al Azm explica to talmen:

Li dogmatic islam es pro li emfase del monoteisme íncompatibil con li moderne, in contrarie a to li historic islam adapta se constantmen quam un dinamic-evolutionari crede.

Hodie mult gruppes demanda por se li islam: Saudi-Arabia e Iran legitima per it su regnantie. Li social strate medial developa por se un "comercie-islam", quel es bon por li individual libertá e un modern societá. Extremistes usa violentie e justifica it per li islam. Ili acte in un expectation del salvation tam quam Europa ante quelc annus li levul-terroristic organisationes "Action Direct" in Francia e li "Baader-Meinhoff-Bande" in Germania.

Li islam es hodie íncontestabil in un grand crise. Li max mult homes – in Turcia, in India o in Indonesia – vive in democracies. Ma li problema es li arab musulmanes. In li arab munde fini li pos-colonial fase desde li annu del protestes 2011. Li colonial potenties hat poslassat pos li Duesim Guerre Mondial states de queles frontieras ili self hat creat. Li homes ne identificat se con ili e li islam devenit li surogate de un nationalisme quel crea identitá. Hodie quelc states discade. Milicies queles refere se al islam, tende al potentie.

Ma nu germina li seme quel Saudi-Arabia sema desde decennies. Li reyatu es legitimat per li simbiose del dinastie con li puritanic-wahibit doctrine. Ma ti doctrine sta quam null altri doctrine por íntolerantie e por li apell combatter contra "ne-credentes" e adherentes de altri directiones in li islam. Li musulmanes deve comprender que un tal maniere de esser un musulman ne have un loc in li hodial munde e que it manca chascun positiv energie de esser un civilisation. E que pro to "li islam" es egardat quam un menacie.

(FAZ 29-im de juli 2014 de R. Hermann)

INTERLINGUE IN CIFFRES



Númere del articules in li Interlingue Wikipedie (29-im de octobre 2014): 2597

Númere del membres in li Interlingue-Occidental gruppe de Facebook (29-im de octobre 2014) : 83

Númere de frases in Interlingue sur li internet-págine Tatoeba: 2279 (54-esim rang inter 179 lingues)

QUELC LIGAMENTES DE INTERLINGUE-OCCIDENTAL IN LI INTERNET

Internet-págine de IE-Munde <http://www.ie-munde.com>

Information pri li Interlingue Union: <http://www.ie-munde.com/interlingueunion>

Li gruppe de Interlingue-Occidental che Facebook <http://www.facebook.com/groups/403123056383240/>

Li Yahoo Gruppe de Interlingue-Occidental <http://de.groups.yahoo.com/group/interlingue-occidental/>

Li Interlingue Wikipedie <http://ie.wikipedia.org>

Blog de Thomas Schmidt in Interlingue <http://interlingue.blogspot.com/>

Cosmoglotta. Modern numerós del organ del Interlingue Union <http://cosmoglotta.narod.ru/>

Puelleses. Blog de Michelle in Interlingue <http://puelleses.wordpress.com/>

IE-Munde

Redaction: Thomas Schmidt

Contribuciones de: Thomas Schmidt, Michelle

Corecturas: Bedřich Plavec, Erich Werner